

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

LUKE-seminaari

11.5.2022

Johtaja Tiina Silander

Ukrainan sota ja toisen asteen koulutus

- Ukrainasta on saapunut maahan noin **20 000** henkilöä, jotka ovat hakeneet tilapäistä suojelua. Maahan saapuvien pakolaisten määrä kasvaa (arvio 40 000 – 60 000 kuluvana vuonna).
- Puolet saapuneista on ollut alaikäisiä.
- Tiedossa ei ole kuinka moni maahan saapuneista ja tilapäisen suojelun saavista haluaa jäädä Suomeen pysyvästi.

Tilapäinen suojele ja kouluttautuminen

- Ei kotipaikkaoikeutta eikä siten oppivelvollisuutta.
- Vapaa hakeutumisoikeus lukiokoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen sekä 1.8. alkavaan TUVA-koulutukseen.
- Ammatillisessa koulutuksessa koulutussopimus ja oppisopimus myös mahdollisia.
- Oikeus opiskeluhuoltoon kuten muillakin opiskelijoilla.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusohjelma

Lähtökohdat

- Lukion laatu- ja saavutettavuusohjelmalla luodaan pohjaa lukiokoulutuksen laadun systemaattiselle ja pitkäjänteiselle kehittämiselle.
- Tarkoituksena on tukea lukiokoulutuksen järjestäjiä mm. uuden lukiolain ja opetussuunnitelman toimeenpanossa sekä koulutuksen laadun parantamisessa.
- Laatu- ja saavutettavuusohjelman toteutukseen on varattu yhteensä 15 miljoonaa euroa vuosille 2021–2022.

Lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusohjelman tavoitteena on

- edistää lukiolaisten hyvinvointia ja vahvistaa koulutuksen tas-arvon, yhdenvertaisuuden ja saavutettavuutta
- nostaa osaamistasoa ja osaamisen laatua sekä kaventaa oppimiseroja
- tukea koulutuksen järjestäjiä laadunhallinnassa
- tukea lukiolain ja opetussuunnitelmien toimeenpanoa, oppivelvollisuuden laajentamista ja jatkuvan oppimisen vahvistamista

Vahvistamme
lukiokoulutuksen
saavutettavuutta ja
yhdenvertaisuutta

Kehitämme
ohjauksen laatua
kansallisesti yhtenäisillä
toimintatavoilla

Vahvistamme
laatuajattelun
roolia osana
lukiokoulutuksen
toimintakulttuuria ja
opetussuunnitelmien
toimeenpanoa

Hyvinvointi
Opiskelijälähtöisyys
Turvallisuus
Yhteisöllisyys

Parannamme
edellytyksiä
hyödyntää digitaalisia
ratkaisuja oppimisen ja
opiskelun tukena

Vahvistamme laadunhallinnan ja -kehittämisen perustaa
laatimalla lukiokoulutuksen laatustrategian ja
sitä toteuttavat toimenpide-esitykset.

Laatustrategia

- määrittää lukiokoulutuksen laadunhallinnalle sekä sen johtamiselle valtakunnalliset ja yhdensuuntaiset periaatteet.
- tavoitteena on vahvistaa lukiokoulutuksen korkeaa laatua ja tasalaatuisuutta sekä ohjata koulutuksen järjestäjiä jatkuvaan laadunhallintaan ja toiminnan kehittämiseen.
- pitkäjänteisen laadun kehittämisen **työväline** koulutuksen järjestäjille ja henkilöstölle sekä lukiokoulutuksen sidosryhmille.

Lukiokoulutuksen laadun tekijöitä

- Laadukas oppiminen
- Saavutettava lukiokoulutus
- Hyvinvointi ja osallisuus
- Kehittyvä toimintakulttuuri

Oppivelvollisuuden laajentaminen ja sen toimeenpanon seuranta

HE oppivelvollisuuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

- Ns. oppivelvollisuuslain korjaussarja on ollut lausuntokierroksella (päättyi 18.2.2022)
- Keskeiset muutosehdotukset:
 - 17 vuotta täyttäneille mahdollisuus jatkaa oppivelvollisuuden suorittamista lasten perusopetuksessa
 - tarkennetaan tiedonsaantioikeuksia ohjauksen ja tuen näkökulmasta (erityisen tuen tarve)
 - rajataan oppivelvollisuuslain soveltamisalan ulkopuolelle Suomeen opiskelutarkoituksessa tulleet opiskelijat
 - muita tarkentavia ja teknisluonteisia muutoksia
- HE annettu eduskunnalle huhtikuussa 2022 (muutokset voimaan 1.8.2022)

Seurantasuunnitelma 2021 - 2024

- Suomenkielinen seurantasuunnitelma julkaistiin 1.10.2022. Se löytyy osoitteesta <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-886-1>.
- Ruotsinkielinen seurantasuunnitelma julkaistiin 1.10.2022. Se löytyy osoitteesta <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-890-8>.
- Tiivistetty englanninkielinen versio seurantasuunnitelmasta julkaistiin 1.12.2021. Se löytyy osoitteesta <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-766-6>

Seurattavat temaattiset kokonaisuudet

1. Oppivelvollisten hakeutuminen koulutukseen ja koulutukseen pääsy
2. Opinto-ohjaus ja koulutukseen kiinnittyminen
3. Opetus ja ohjaus
4. Erityinen tuki ja muut tukimuodot
5. Oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointi
6. Uudistuksen kustannusvaikutukset
7. Uudistuksen tavoitteiden toteutuminen ja vaikuttavuus

Täydennyksiä seurantasuunnitelmaan

Majoitus- ja matkakorvauksia koskeva seuranta ja mahdollisen laajennustarpeen arviointi vuonna 2023

- Ensitietojen perusteella näyttää siltä, että majoitus- ja matkakorvauksiin varattua määrärahaa ei tulla käyttämään täysimääräisesti, joten korvauserustetta olisi mahdollista jonkin verran laajentaa.
- Laajennuksen toteuttaminen edellyttää tarkempaa tietoa voimassa olevan sääntelyn nojalla myönnettäväksi tulevien korvausten määrästä. Tarkempi arviointi on mahdollista tehdä vuonna 2023, jolloin uudistuksen piirissä olevien oppivelvollisten eli alle 18-vuotiaiden opiskelijoiden määrä alkaa olla täysimääräinen.

Selvitys majoituksen järjestämisen korotusperusteen käyttöönotosta lukiokoulutuksessa

- Lukiolain 35 §:n mukaan asuminen koulutuksen järjestäjän osoittamassa asuntolassa on opiskelijalle maksutonta. Lukiokoulutuksen rahoitusjärjestelmä ei kuitenkaan tunnista asuntolatoiminnan järjestämistä erillisenä koulutuksen järjestäjän yksikköhinnan korotusperusteena kuten ammatillisen koulutuksen rahoituksessa.
- Oppivelvollisten opiskelijoiden maksuttoman majoituksen järjestämisedellytysten turvaamiseksi olisi tarpeen selvittää majoituksen järjestämisen korotusperusteen käyttöönotto myös lukiokoulutuksen rahoituksessa.

Opiskelijoiden kuuleminen

6. Uudistuksen kustannusvaikutukset

- Ensimmäiset kustannustiedonkeruista saatavat tiedot ovat käytettävissä toukokuussa 2022 (alustavat raportit) ja kunnallisten lukiokoulutuksen järjestäjien tiedot kesäkuun lopussa.
- Kunnallisten järjestäjien osalta oppimateriaalien eritellyt kustannustiedot saadaan kuitenkin vasta vuonna 2023 vuoden 2022 tiedonkeruun osalta.

7. Uudistuksen tavoitteiden toteutuminen ja vaikuttavuus

- Uudistuksen tavoitteiden toteutumista ja vaikuttavuutta seurataan ja arvioidaan kunkin seurattavan temaattisen kokonaisuuden osalta koko seurantakauden ajan.
- Ensimmäiset laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluvat nuoret valmistuvat yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta pääasiassa vuonna 2024, joten kattavampaa tietoa uudistuksen tavoitteiden toteutumisesta ja vaikuttavuudesta saadaan vasta sen jälkeen.
- Vuonna 2024 toteutetaan laaja tieteellinen tutkimus (esim. TEAS-hanke) oppivelvollisuus uudistuksen tavoitteiden toteutumisesta, toimeenpanon onnistumisesta ja vaikuttavuudesta.

Toisen asteen koulutuksen uudistus

Laadukas toisen asteen koulutus kaikille

Miksi taas uudistusta?

- Tarvitaan toimia koulutuksen saavutettavuuden ja yhdenvertaisuuden turvaamiseksi.
- Yhteiskunnan ja työelämän osaamistarpeet muuttuvat, mikä asettaa uusia vaatimuksia toisen asteen koulutukselle.
 - Työelämään siirtyvien osaamisen varmistaminen
 - Korkeakoulujen opiskelijarekrytointipohjan varmistaminen
- Velvollisuutemme on ennakoida väestökehityksen vaikutuksia koulutuksen järjestämiseen.
- Taustalla laajentunut oppivelvollisuus, jatkuvan oppimisen uudistus. Digitaalisuuden tuomat mahdollisuudet.

Lähtökohdat valmistelulle

- Toisen asteen koulutus on ja tulee olemaan
 - lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen muodostama kokonaisuus; sekä
 - osa koulutusjärjestelmän jatkumoa peruskoulutuksen, korkeakoulutuksen ja vapaan sivistystyön kentässä.
- Lukiokoulutusta ja ammatillista koulutusta kehitetään erillisinä koulutusmuotoinaan, joilla on omat tavoitteet, oma lainsäädäntö ja oma rahoitusjärjestelmä.
- Toisen asteen koulutus luo pohjan kaikille nuorille jatko-opintoihin ja työelämään ja on merkittävä osaamisen kehittämisen väylä työikäiselle väestölle.
- Koulutuksen järjestäjät taustayhteisöineen päättävät tavastaan organisoitua -> OKM ei tee esityksiä esim. yksittäisten koulutuksen järjestäjien yhdistymisistä

Hankekokonaisuus

Toiminnan uudistaminen ja rakenteen kehittäminen

Pitkällä aikavälillä, periaatteet kuluvalle hallituskaudella

Toiminnan ohjauksen uudistaminen
Periaatteet kuluvalle hallituskaudella, toteutus myöhemmin

Toisen asteen kehittämisen kokonaisuus

Rahoituksen kehittäminen

Oppivelvollisten rahoituksen kehittäminen ja rahoituksen kohderyhmittäinen eriyttäminen kuluvalle hallituskaudella, HE kevään kuluessa

Jatkuvan oppimisen osalta ammatillisessa koulutuksessa peruseriaatteet kuluvalle kaudella ja toteutus myöhemmin

Ns. pienten lukioiden lisän uudistamisen peruseriaatteet kuluvalle kaudella, toteutus myöhemmin

Opintojen joustavuuden lisääminen

Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen ristiinopiskelun lisääminen/mahdollistaminen ja kaksoistutkintojen toteuttamisen täsmentäminen kuluvalle hallituskaudella, HE kevään kuluessa

Toisen asteen koulutuksen sisällöt: Joustavampia valinnan mahdollisuuksia

- Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen sisältöjen ristiinopiskelu
 - Käynnistetään kehittämishanke nykyistä laajemman ristiinopiskelun edistämiseksi
 - Mahdollisuus ammatillisten perustutkintojen kasvattamiseen yli 180 osaamispisteen, jos niihin sisältyy nykyistä enemmän lukio-opintoja muita ammatillisia opintoja tai korkeakouluopintoja
- Kahden samanaikaisen tutkinnon suorittaminen
 - Lainsäädännössä tarkennetaan kahden samanaikaisen tutkinnon suorittamisen asemaa koulutuksen järjestämisen, rahoituksen ja opiskelijoiden oikeuksien ja hakukohteen kannalta
- Ehdotukset toteutetaan kuluvan hallituskauden aikana